

KRYNICA

Dwatydniowaja sialanskaja hazeta.

Adres Red. i Adm.: Wilnia, Zawalnaja 7.
Redakcyja adčyniena ad 9 ranicy da 6 wieč.

„KRYNICA“ kaštuje na hod 6.500.000,
asobny numar 250.000 p. m.

Wialikaja sprawa.

Wialikaj sprawaj treba nazwać mnohaje, što robicca ŭ Radawaj Biełarusi. Biazumoŭna wialikaj sprawaj jość tam Biełaruskі Uniwersytet u Miensku, biełaruskі teatr tam-ža, sietka biełaruskich škol u Mienščynie i mnoha što inšaje.

Ale nie ab hetym majem namier pisać ciapier. Da apošniaha času radawuju (sawieckuju) Biełaruś stanawili tolki pawiety Mienskaj hub. Niadaŭna stała wiedamym usiamu świetu ab dałučeńni da radawaj (Mienskaj) Biełarusi blizu ŭsich biełaruskich ziamiel. Dałučana da Mienska Mahiloŭščyna i Wiciebščyna. Astalisia da swajho centru niedałučany tolki biełaruskija častki Smalensščyny. Takim čynam biełaruskija ziemli, lažačyja na toj bok polskaj hranicy, ŭstanoulenaj Ryžskim miram, zlučany u wadnu radawuju (sawieckuju) Biełaruś. Z usiej hetaj biełaruskaj ziamli maje adbycca nadzwyčajny źjezd pradstaŭnikaŭ ad usich biełaruskich radaŭ (sawietaŭ), z metaj wyrasieńnia mnohich spraŭ, datyčačych kiraŭnia Biełarusiaj.

Budawańnie Biełarusi, jak bačym, z Mienskaha kutka, pieraniesiena blizu na ŭsiu Uschodniuju Biełaruś.

Ani na minutu nie zamykajem wačej na pieraškody ŭ hetaj wialikaj sprawie z boku mnohich rasiejcaŭ, prywykšych za čas panawańnia caroŭ, biełaruskija ziemli ličyć rasiejskimi, a takža i z boku abmaska-

lenych biełarusaŭ. Lepšyja syny Biełarusi ŭ budaŭnictwie swajej Bačkaŭščyny buduć mieć dzieła hetaha ciažkoje zadańnie. U hetaj wialikaj sprawie mohuć spatkać ich niešpadzieŭki, ab jakich im i nia snicca.

Nie zabaŭlajučysia adnak u prarocctwy, źwierniemo našu ŭwahu na waźnaść abjednańnia Uschodniaj Biełarusi.

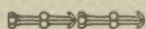
Fakt spałučeńnia Uschodniaj Biełarusi pradusim maje wialikaje značeńnie **palityčnaje**. Biełaruś palityčna daloka na zadzie astałasja ad swaich susiedziaŭ: Litwy, Łatwii i inš., i mała skarystała z wajny i rasiejaskaj rewalucyi, bo na jaje hołas świet nie zwaročwaŭ uwahi miż inšym i dzieła ta-ho, što Biełaruś nie zachapiła ŭ swaje ŭłasnyja ruki ani kusočka swajej ŭłasnej ziamli, dzie-b maŭla nazwać siabie poŭnapraŭnym haspadarom. Usiudy byli čužyncy. Ka-la Mienska, praŭda, bytcam była Biełaruś, dy heta niešta było tak małoje i niesamadzelnaje, što palityčnaha značeńnia mieła nia mnoha. U sučasny mament sprawa heta wyhladaje inakš. Uschodniaja Biełaruś ciapier stanowić etnohrafičnuju celaść, stanowić radawuju dziaŭżawu, sfederawanuju z takoj-ža Rasiejaj.

Mnoha jość takža dadatnych staron dla Biełarusi z hetaha abjednańnia i z boku ekanamičnaha. Biełaruskim radam, biełaruskaj intelihiencyi na abjednanych ziem-lach Biełarusi budzie jaśniej widać, jak pakirawać haspadarkaj, kab było najbołš karyści dla kraju. Ciapier moža začacca pa-lepšańnie haspadarki rolnaj, a takža moža pačacca i fabryčnaja biełarusk. pramysłaŭ.

Aprača hetaha z abjednańnia Uschodniaj Biełarusi niamala moža skarystać i **biełaruskaja kultura**. Ciapier biełaruskaja szkoła z wuzkich ramak Mienščyny pawoli pašyrycca na ūsiu Uschodniuju Biełaruś, uzbudzić chutka šwiedamaść dahetul niašwiedamaha biełarusa i pakliča da žyćcia, da tworčaj pracy nowyja narodnyja siły; biełaruskaja intelihiencyja, majučy prad sa- boj abjednanyja biełaruskija ziemli, lahčej budzić bačyć kulturnyja patreby swajho narodu.

Praŭda, jak my ūžo skazali, praca i pry hetych krychu lepšych warunkach, praca na biełaruskaj niwie z usich bakoŭ budzie ciażkoj niaźmierna; usie warożyja da białaruskaści siły wystupiać z usiej siłaj, dy-j historyja dalejšaja ab adnosinach Rasiei da Biełarusi išče, zdajecca, nie skazała swajho apošniaha słowa, adnak, fakt abjednańnia Uschodniaj Biełarusi, abo lepš skazać — stwareńnie Biełarusi, jak dziaŭdžawy — maje značeńnie wialikaje, značeńnie histaryčna. Choćby historyja pryniesła nam i niawiedama jakija nie spadzieŭki, niawiedama jak ciażkija časiny, fakt istnawańnia Biełarusi, jak dziaŭdžawy, naśledki z hetaha sa staronak tej-ža historyi ūžo wymazany nia buduć. A heta takža reč nie małaja.

Ad. St-ič.

Piśma z Čechasławakii.

(Praciah, hl. Nr 2 „Krynicy“.)

PRAHA, ū m-cy studzieni 1924 h.

Pieraważnuju častku biełarusaŭ u Čechasławakii stanowiąc studenstwa, jakoje ściahiwałasja siudy ū rožnyja časy, z rožnych miesc; ale z adnej metaj: znajści prypynak ad nialudzkaŭ z im abchodžańnia taje ci inšaje čužoje ūłady na Bačkaŭščynie i dabicca mahčymaści ū spakoi dakončyć pačatyja nawuki. Niekatoryja z studentaŭ byli tut jašče za časau sušwetnaie wajny, pa skončańni jakoj lik studenstwa pawialičywaŭsia stupianiowa, dziakujučy nacyjanalnamu ašwiedamleńniu raściaruśanaj pa ūsiamu świetu našaj emihracynaj intelihiencyi. Hetak u pieršych radach arhanizawanaha biełaruskaha studenstwa ū Prazie my bačymo adzinki prajšoŭšyja ciarnisty ślach Krym Kantantynopal—Baŭharyja, bačymo tych, naža! niamnohich, što patrapili pracawać dla swajho narodu i pa-

NA ŚMIERĆ KOLLEKI KS. Z. JAKUCIA.

O, Bracie moj u doli i niadoli!
Pawieryŭ ja, što loh ty u mahiłu,
Bo-ż sumna tak stahnaŭ twój duch ad boli,
Što twój narod zhubiŭ ajčynu miłu...
Tak wieryŭ ty, što čas swabody pryjdzie,
Duch boży ūwyś narod z pračmy padojmie,
Niačystaha addaść nawiek ahidzie,
Nas zoram dabraty adwiečnaje abojmie —
Lubiŭ narod ty, Bracie, sercam cełym
I zrazumieŭ jaho biadu duchowu;
Wučyŭ jaho, ad horačy zbaleły,
Kab umirać i żyć zaŭsiody byŭ hatowy.
Ty adyšoŭ, zhareŭšy jak afiara,
Za naš narod,—za wiečnuju ideju
Jaho duży: pražyci nie jak mara
Na świecie bied, a mieć nadzieju
Zdabyć toj znič z hrudziej samoha
[Boha,
Što ščaćcie daść żywomu čaławieku...
Ach, ciażkaja tudy, Bratok, daroha,—
Choć značana nam Božańkaj
[spradwieku.

Ahoń ty nios i świetacem byŭ zornym,
Hareŭ płamienna celaju istotaj,—
Prad Boham byŭ i kwoły i pakorny,
Ludziom służyŭ z anielskaju achwotaj.
O, budź ščaśliŭ!.. bo ty żywieś—ja wieru,
Choć pad dziarnom hałoŭka supacyła...
I ja sabie mahiłu ūžo admieru,
Ach, bo mianie zniamoha asiliła.

Kaz. Swajak.

siarod jaho być da apošniaj mahčymaści i pakinuli pla-coŭku, kali ūžo widzielisia być asočanymi zusiul i kruhom... Naapoški prychozić likam najbołšaja ka-tehoryja biełaruskaha studenstwa, heta taja zwyčaj-niejšaja naša wiaskowaja moładź (rodam pieraważna z Zachodniej Biełarusi), što ni za jakuju canu na szko-łu ū Bačkaŭščynie pryniataj być nia moža, bo... jana — moładź mużyckaja, sialanskaja, *biełaruskaja*. Mo-ładź heta z palitykaj nia majučaja časta ničoŭha supol-naha, jana ūsio-ż dastupu da wyžejšaj szkoły nia ma-je, bo... śmieje ū „20-m wieku pastupu i samaazna-čeńnia“ pryznacca da taho narodu, z jakoha zapraŭdy wyjšła. Hetaj najzdarawiejšaj mo' masie pa skončańni szkoły siaredniej byli i jość dwa tolki wychady: šukać mahčymaści dakončyć pačataje za ūsiakuju canu (zdarouja i nawiet żyćcia), abo, złamanaj ducham, paddacca hrubamu nasilstwu „mocnych świetu he-taha“... Adno jość horš druhoha.

Zapraŭdy, zdarowaja tolki dušoŭ i ciełam moładź moža z mużstwam znasić takija duchowyja i cialesny-ja trudy, jak ich znosić sučasnaje nam biełaruskaje studenstwa. Biaz hraša za dušoŭ, u hoładzie i choła-

Slacham abjednańnia.

Musić kożnamu wiedama bańnia, jak umirajučy bačka paklikaŭ da siabie swaich dziaciej, daŭ im wie-
nik i zahadaŭ, kab złamali jaho, adnak skolki dzieci
nia mučylisia — wienika nie złamali. Tady bačka za-
hadaŭ, kab łamali dubcy i — wienika nia stała. „Woś-
ža“, skazaŭ bačka, „kali ūsie budziecie trymacca ra-
zam — nihto was nie złamaje, nie asilić, a nia bu-
dziecie trymacca razem, to was asilać tak lohka, jak
wy pałamali dubcy“.

Pra hetu bańniu treba pamiatawać kożnamu bie-
łaruskamu sielaninu, ci rabotniku ŭ swajej ciazkaj
pracy na kawałak chleba, dy jašče bolš u swajej ciaz-
kaj baraćbie za narodnaje adradžeńnie i wyzwaleńnie.
U tych staronkach, dzie rabotniki, dy parabki dobra
arhanizawany ŭ swaje prafesyjonalnija sajuzy, jany
adwajawali sabie i waśmihadzinny pracoŭny dzień
i palepšańnie swajej doli.

Sialanie — heta asnowa Bielaruskaha Narodu.
Kali bielaruskija sialanie ŭ niawoli — to heta znača,
što ūwieś narod u niawoli. Wyzwalić sialan — znača
wyzwalić Bielaruski Narod. Dzieła hetaha patreba, kab
bielaruskija sialanie rasparadźalisia ūsim dabrom, ja-
koje jość na bielaruskaj ziamli, bo toj wolny, chto
maje sposaby da žyćcia ŭ swaich rukach.

Dajści da hetaha moža sialanstwa tolki darohaj
arhanizacyi. U nas blizu niama nijakich sialanskich
prafesyjonalnych arhanizacyjaŭ, heta takich arhanizacy-
jaŭ, jakija abjednywajuć ludziej adnolkawaj pracy. Istnu-
juć sajuzy rabotnikaŭ, sajuzy wučycialoŭ, sajuzy kapi-
taliŭ i panoŭ, bo kożny wiedaje, što supolna lah-
čej baranicca. I woś nam treba zakładać sajuzy, jaki-
ja-b abjednali ūsio naša pracoŭnaje sialanstwa i pa-
rabkoŭ, jakija pracujuć pa dwaroch, kab wiaści ba-
raćbu z panskim zasillem, kab hetyja sajuzy mahli
umaŭlaccab ab padzionnaj płacie, abo baranić sprawy
parabkaŭ, jakich kryŭdźać i wykarystawajuć pany.

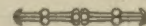
Treba dostać sielaninu sienakosu, bo časta swajho
nie chapaje, idzie da pana, a toj kaža, chočaš, dyk
na piaty płast, tymčasam druhi prychodzić, dy hodźi-
ca ūžo i na šosty, a niaraz i na siomy, a panu he-
taha tolki i patreba. A woś kab byŭ arhanizawany
sialanski sajuz, dyk nie ūhawarywaŭsia b kożny pa-
asobku, dy nia zbiwaŭ by adzin druhomu čanu i nie
abiasceniwaŭ by i tak biazmierna ciazkaju praco sie-
lenina, a ūmowiŭsia b sajuz, jaki-by stajaŭ za sialan,
a pan by ničoha nia moh zrabić, bo sam usiaho ni
pakosić, ani paźnie, dyk i musiŭ by zhadzicca, bo
mieŭ by sprawu nie z biazaronnym sielaninam,
a z arhanizawanaj siłaj — Sialanskim Sajuzam.

Woś praz heta spynajacca pawoli niatolki kan-
kurencija pracoŭnych ruk, ale i ūsialakaja niapraŭda,
jakaja robicca sielaninu. Ale patreba ūwiadomaść
hetaha jednańnia i zlučeńnia, bo tolki ūwiadomaść,
što ūsie za adnaho, a adzin za ūsie, moža stwaryć
hetaki mocny sajuz, jaki nia tolki zmoža abaranić
arhanizawany pracoŭny lud, ale budzie dychtawać
swajŭ wolu, jak naprykład swaim siabram, kolki brać
ad kapy snapoŭ za žniwo, a panu — skolki jon pa-
winien płacić.

Kali treba kupić jakuju mašynu, jak naprykład
małatarniu, dyk supolnymi siłami zaŭsiody lahčej,
bo tut wystupaje nie adzin čaławiek, a celaja hrama-
da arhanizawanaja ŭ Sialanski Sajuz, dy zaŭsiody
lahčej baranicca supolnymi siłami, čym kożnamu pa-
asobku.

Dyk ciapier zadańniem našaha sialanstwa zjaŭ-
lajecca jak najbolšaje arhanizawańnie, kab baranić
swaje interesy, dzieła hetaha ŭ kożnaj wioscy, ŭ ko-
żnym siale treba, kab paŭstała arhanizacyja Sialanska-
ha Sajuzu.

Franuk Markotny.

dzie jana prachodzić sotni kilometraŭ, kab tolki a tol-
ki dasiahnuć swaje mety. Chto bačyŭ hetych pramok-
šych, abdziortych, źziabłych, zhaładaŭšych, ludzki wob-
raz zhubiŭšych, a adnak ludzkich-ža istot, — toj nia
zbudziecca z żywoj pamiaći abraza hetaha nawieki.
I hetaja żywaja ludzkaja fala, poŭnaja enerhii i wiery,
zapłaŭliwajučy siańnia ūwieś cywilizowany świat, nia
minaje i Prahę. Z pačatkam školnaha hodu niama
taho dnia amal, kab nia prybyŭ adzin nowy wykidyš
z swajej rodnaj bačkaŭščyny. Kożny z ich niasie
zapiokšujusia bol i nienawiść da ździeku, a razem
z tym niasie światu żywoje świadectwa biazpraŭja
i hlumu, pad jakim żyć musić i ciarpieć Bielaruski
Narod. Hetkaje uciakańnie z swaich rodných kutoŭ
maje biazumoŭna blahi svoj bok u tym, što ahało-
waje rodný kraj z intelihiientnych sił. Ale žywišča he-
ta jość tolki pierachodnaje. Z usich uniwersyteckich
centraŭ dachodzić wiestki, što tam užo jość paważny
lik bielaruskaha studenstwa, stajačaha biezpa redna
pierad skončańniem nawuk. Usich ich jość najhara-
čejšym zaŭańniem, kab chutčej pieranieści ūsie swaje
nawukowyja daznańni na swaju-ž bielaruskaju niwu.

Hetkim čynam papoŭnicca i aświežvcca adrazu pra-
ciareblany kadr pierapracawanych našych prawadyroŭ...
Ale ž darujcie, što tak adyjšoŭ ad asnoŭnaj dumki.

Fala abiazdolenaha, z ułasnych elementarnych
prawoŭ bielaruskaha studenstwa zapłaŭlaje, kažu, cely
cywilizowany świat... Tak! I mylicca toj wielmi, chto
spekulujučy na našaj bielaruskaj nieświadomaści, cho-
ča niedapuščeńniem bielaruskaj moładzi ŭ wyšejšyja
školy, zakuć Narod Bielaruski ŭ kajdany čmy i nia-
woli. Niel Chto hetak siańnia jšče niehdzie dumaje,
toj chaj znaje, što ništo ŭ świecie nie reklamuje j šy-
ryć tak dumki bielaruskaje, jak hetaja fizyčna i du-
chowa hałodnaja fala bielaruskaj emihracyi.

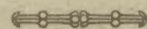
Karty historyi ūžo tak zlażyłisia, što najbolš
mnohaludnym centram bielaruskaje studenskaje emi-
hracyi stałasia dziaŭżawa dwuch, najbolš na zachad
wysunutych sławianskich narodaŭ — čechaŭ i sława-
kaŭ. Narody hetyja sami pierazyŭšyja jarmu niawoli
niemieckaj i madziarskaj, prajawili najbolš zrazumień-
nia dla našych życiowych patreb. I jany, jak i my
bielarusy dahetul, wiakami celymi byli tolki pasynka-
mi čużych waładaroŭ na swajej rodnaj ziamielcy. Ale

„CIAREŠKA“.

- I. Hej, Ciareška,*) chachu-chachu!
 A što ū ciabie ū miachu, ū miachu?
 Ihołački, šczyhołački,
 Cukierački, papierački.
 Jak ja była maładaja,
 Swajho dzieda lubiła ja.
 A ciapier ja ūžo staraja,
 Jamu durniu nia miłaja.
 U karčmie siadzić, noč cełu pieć,
 Mianie staru dzień cely bjeć:
 Kości traščać: treś-treś, trach-trach,
 A jon tańčeć umach-umach.
 Kab tabie, dzied, Boh dolu daŭ!
 Kab ty mianie skarej schawaŭ.
 A dzied babu tapić wiadzieć,
 Ale baba kryćć, nia jdzieć.
- II. A Ciareška chachu chachu!
 A što ū ciabie ū miachu ū miachu?
 U mianie jość, jość dziewańki;
 U mianie jość—małodańki.
 Hej, piekna ja, rumianaja!
 Rusa-kasa, hej, rezwa ja.
 A chto mianie lubić budzie,
 Ščasćie sabie toj zdabudzie.
 Lubila ja, hej, adnaho,
 Uziali jaho dyj biednaho,
 U šynali zakutali,
 U niejki muštry sputali.
 Uziała druhoha lepšaha,
 A toj druhi susim błahi:
 Na mianie jon, jon nie hladzić,
 Tolki burćć, burćć, hudzić:

*) Hetak zawiecca biełaruskaja narodnaja hulnia, padčas jakoj pijaćca źmieščanaja tut pieśnia. Słowy zapisaŭ Wincuk Adwažny ū hminie Łužki, Dzisienskaha paw. (Red.)

- „Hej, dzieŭka ty, hej mileńka,
 Ci jość u ciabie karowańka,
 A skolki hrošaj, dy šwiniej,
 Awiečak skolki, dy husiej?“
- III. Hej, Ciareška, chachu chachu!
 A što ū ciabie ū miachu, ū miachu?
 Hej chłopczy tut zdarowyja,
 Sorak hadoŭ, małodyja...
 Siadzić, siadzić, a pašla dreń,
 Abroszy mocham, jak toj pień.
 Łysina wialika, jak toj plech;
 Mnie hora z im, a ludziam śmiech.
 Hej, chłopczy, dościć nas manić,
 Ciarešku budziem woś žanić:
 I budziem żyć z taboj na wiek —
 Ja żonka, ty moj čaławiek.
 Ja za starcha nie pajdu,
 Ja lepiej skoknu u wadu.
 Takoje hora harawać,—
 Pajdu ja lepiej żabrawać.
 Hej, Ciareška chachu-chachu!.

AB HASPADARCY.

Pajeńnie żywioły. Časta husta zjaŭlajecca pytańnie, kali najlepš paic żywiołu: prad karmleńniem, kormiaćcy, ci ūreście pašla karmleńnia. Daznanyja haspadary doŭha j šmat ab hetym dumali, prabawali i ūreści pryjšli da pierakanańnia, što *najlepš paic żywiołu četwierć, a to j cetuju haadzinu pašla karmleńnia*. Hetak rehularna pojenaja żywioła nikoli nia smahnie i bywaje zaŭsiehdy žyrkoj. Paic treba čystaj i nia zusiom ściudzionaj wadoj. Warta ūwahi toje, što i kali padajecca dojnym karowam poŭta z wotrubami, ki kuchannyja adpadki i h. d. usio roŭna raz prynamsia ū dzień musić dastawać żywioła da pićcia čystuju, świežu u wadu. Dla jaławak najlepšym poŭtam jość čystaja wada.

byli jany bliżej cywilizawanaha świetu i tamu dumka adradžeńnia z wolnaha zachadu pranikła da ich chutče. A chutče pranikła, chutče pryniaťasia. Znajšli-sia miż swaimi ludzi wialikaha rozumu, taktu. šyroka-ha dalokahladu, jakija hetu dumku pieraniauśy, dalej jaje razwiwali aź pakul nie zapalili ū swaim narodzie światy pażar usienarodnaha *nacyjanalnaha adradžeńnia*.

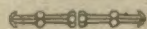
Pieršyja pačynalniki hetaje sprawy byli świata pierakanany, što wyzysk ichnaha narodu nia pierastanie datul, pakul narod sam nie apomnicca i nia woźmie haspadarku ū swaje-ž ruki. Zrazumieli heta adzin-ki, ale narod u swajej masie spaŭ iašče hłybokim snom. Treba było jaho budzić. Praca nia lohka, a ūpraściťasia tym, što samiż waładary formami swajho ūładańnia niachočki špiaćyja masy zbudzili. Tyja-ž pačynalniki razumiejućy, što niama dabrabytu haspa-darčaha biez adradžeńnia nacyjanalnaha i što heta apošniaje jość pieršym warunkam usienarodnaha da-brabytu, — pačali ad jaho ž.

Narod byŭ biedny, bo akradzien swaimi „apia-kunami“ i nia moh jak śled spraułacca z zadaćcami

dnia z-zaniastaćy materjalnych sredstwaŭ. Prabudža-naje paćućcio swajho *nacyjanalnaha dastoinstwa i pa-šany dla jaho* byli macniejšymi čymśi nadarajućyjasia pieraškody charakteru materyjalnaha. A ošnija byli pieramożany ślacham arhanizacyi haspadarskich sup-ałak, jakija ū chutkim čaśie pakryli calusieńki kraj hustoj siećkaj. Hetyja supalki — woś taja saprauđnaja moc, taja siła nowaadradžajućahasia narodu, što po-bač z pracaj kulturna praświetnaj dawiała narod swoj na takuju wyś niu haspadarčaj i kulturnaj wahi, što siańniašniaja, likam tak niaznačnaja (13 mil. razam z niemcami, madziarami, packarpackimi rusinami i h. d.) Čecho sławackaja dziaŭawa kiruje żyćciom usiaje centralnaje Eŭropy.

Na hetulki jość zdolny kożny narod padniać swoj dabrabyt, kali jon zrazumieje wahu swajho na-cyjanalnaha adradžeńnia!

Student-biełarus.

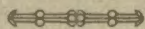

Kali j čym karmić kurej i inš.? Ranicaj: miahki korm majućy u sabie šmat bialkoŭ i žyraŭ. Musić być mierna cioplym. Prad zmurokam dajecca suchoje ziernia. Kormicca tak dzieła taho, kab ranicaj spaży ty korm zrazu pieraišoŭ z walla ŭ żywot. Ziernie ŭ uwiečary astaniecca ŭ walli. Straŭliwajućyja orhany bywajuć zmušany pracawać i ŭ nočy i ahrawać ciela. Dzieła hetaha radzicca pry zołkaj pahodzie bołš dawac ziernia jak kormu miahkaha.

Hublańnie jajkaŭ. Jość u haspadarcy rečaj bołš jak zwyčajnaj, što kuryca ni z siaho ni z taho pačynaje hublać jajki. Starannaj haspadyńcy niaraz kaštuje mnoha chłopatu wysačyć takuju kurycu. A tymčasam heta zrabieć možna „jak ha“ i to woś jak: zławic ranicaj takuju padazronnuju kurycu i... (tolki-ż nie śmiać-ciesia duža ciotki) nasypaŭšy ŭ miejsca, hdzie znachodzicca jajo ščypačku soli, puścić na wolu. Sol pačynaje „hryźci“ a kuryca dumajućy, što zhiasie jajko. spiašajecca da swajho tajnaha hniazda zusiom nie zwazajućy na toje, ci jaje chto sočyć. Kuryca sia-dzić u takim wypadku na hniaździe aź pakul sol nia pierastanie hryźci.

Żyta d'a koniaŭ možna dawac dzienna kala 1-3 kilohramaŭ ($2\frac{1}{2}$ $7\frac{1}{2}$ funtaŭ) na štuku. Dajecca žyta abo krupna pieramołataje (šratawanaje) z siečkaj, abo waranaje i tahdy moža dawacca cełym.

Kawaloŭ A.

Z Biełaruskaj wioski.

w. Šutawičy, Ašmianskaha paw. Naša wioska, jak užo psalasia, znachodziłasia cely čas u rasiejskaniemieckaj a pašla polska bałšawickaj kałatni, la samaj pazycyi. Jak wiedama, wajna wielmi wialikija pakinuła pašla siabie paśledki: papaliła, paruńnawała ŭsie budoŭli, paryła ziamlu, jakaja ciapier lażyć pazarastaŭšy kustami biez karyści. Ludziam, majućym koni, ŭdałasia ŭzarać niekatoryja kawałki ziamli, kab mieć mahčymaść zasiejać zbożża i hetym zabiazpiečyć kusok chleba na żywicio. Niekatoryja harujuć biez kaniej. Horkaj ich doli pamahajuć sialanie bołš zamažniejšyja. I tak dajuć sabie radu.

Što datyčyć šwiadomaść sialan u sprawie biełaruskaje, dyk z hetym dobra. Pačynajuć užo rozumieć, što na janalnaść i što relihija, što ci prawastaŭnyja, ci kataliki, jany ŭsie biełarusy. Najbołš wykalkali šwiadomaść sialan — wybary pastoŭ u Sojm. Sialanie užo wiedajuć i ciešacca, što padaŭšy hałasy za swaich biełaruskich pastoŭ nie prajhrali, što pasty wybranyja imi ciapier dobra baronać intaresy bieł. sialan i biełaruskiju sprawu. Na žal jość i takija, što kidali i Nr 1, (ličačy, što jaho nawiet i Papieź pašwienciŭ). Woś jakaja sprawa, woś dzie wykazałasia ciamnata i niašwiedamaść ciapier hetyja ludzi nia majuć što hawaryć. Paznali swaju pamytiku i škadujuć wielmi, što nia kidali za swoj Nr 16. Ale ničo! Na druhi raz buduć rozumniešyja.

Z našaje wioski jość wojt na hmińu Smarhoni, jaki wielmi hanarowy i dziare nos u haru, musić u im muchi maje. Majeć jon wintoŭku, z jakoj časta razjażdza pa wioskach i bab pužajeć strelam, čym

choča pakazać swaju „moc“ i swaju durnotu ŭ haławie. Ahułam kažućy, jon ludziam nie padabajecca. Na jaho hatujuć roznyja prytyki na čas, kali jaho skidać buduć.

U sprawie šutaŭskaj moładzi možna skazać, što zamnoha hulajeć, nie zwazajućy na ŭbytki i straty. Wielmi dobra, što harełka padaražła, da jakoj dla chłapcoŭ nima prystupu. Prynamsia ciapier zachowywajecca spakoj i paradak na wiečarynie.

Pažadana-b było, kab šutaŭskaja moładź była prykładam dla druhich wiosak spraŭlajućy wiečaryny, na jakich čytališab biełaruskija hazety i roznyja karyšnyja kniżki z bieł. literatury, spiwališab bieł. pieśni i inš., što pryniało b paciechu dla Bačkaŭšczy ny i karyść dla siabie samych

Tutejšy.

Łyntupy, Šwianc. paw. Niejak zahłochła ŭ nas usialakaja praca biełaruskaja za apošni čas. Što hetamu za pryčyna, chto jaho wiedaje. Pierš bywała dyk ab tym tolki i hutaryli naŭ sialanie, jak heta zrabieć toje dy druhoje, zlamli prydbać, swaju školu zdabyć, dy mała čaho. A siahoŭnia- ŭsio niejak za miera. Dy j jak inakš, kali ŭsie „lejcy“ żywicia nam ciapier paadbirali, panaiechaŭšyja chto wiedaje skul i pa što roznyja čuźniki čynoŭniki, niedawuki — wučyciali i ceł ja chmara roznych inšych. Kamieniam kiń — lučyš u troicu: pan, palicjant, syščyk, a zładziei karoŭ z chlawa ŭ bieły dzień wywodziać. Hulajuć zładziei, hulaje i „trojca“. Aboje raboje.

Padatkami dyk nas užo musić zaduŭšyć chočać. I što my tutejšyja sialanie winny, što Skarbu ŭ Waršawie nie chapaje hrošy? Jak na „asadnictwa“ na našaj ža ziamlicy dawac mi ijardy, dyk u nas nia pytajucca, a jak nie staje, dyk užo im i dawaj, kab za nieki čas nowym transportam abdarawać nas uznoŭ asadnikami. Dy j naahuł apiakujucca nami j pamiatujuć tolki tahdy, kali pa padatki pryjażdzajuć. Płacić musić koźny i bahaty i biedny, j biełarus, i ličwin, i žyd. A jak z niečym da hetych panoŭ pajści, dyk biez načepki „palak“, „polski“ i nie padchadzi. A padojdziesz... kukiš dastanieš i z tym wierniśsia.

Adnym słowam, dojać nas, jak „Ickawu kazu“, a my... pakul „mekajem“ tolki (pierš i hetaha bałalisia).

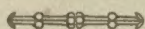
H zety našy usiož siudy traplajuć, choć nia koźny nuinar. Čytajemo ich i ŭ ich tolki znachodzimo sabie padporu. Prychodziać siudy jak „Zmahajńnie“ tak i „Krynica“. Abiedźwie jany našy, tolki woś „Zmahajńnie“ časta zrazumieć nialohka.

M. i Š. sialanie z pad Łyntup.

Žodziški, Šwiancianskaha paw. Kali užo pačali pisać pra most, to i ja štoniebudź napišu. Sprawa z Žodzišnym mostam ciapier staieć dawoli drenna, ale heta nie pa winie žodzišnych ludziej. Žodziški daŭno užo staralisia u Šwiancianach, kab dostać padmohu na budowu masta, ale nijakaj padmohi nie atrymali, a swaimi siłami, pry swaich „inżynierach“ zbudawać dobry most, usiaki wiedaje, što wielmi trudna. Žodziškam most nadta patrebny, bo za Wialloju paša dla bydła i šmat pola. Pierad wajnoju chadziŭ parom, ale na paromi ani bydła nia pierawiazieš, ani waza z dabrom, abo drawami, dyk pašla wajny ludzi nawučylisia budawać most, i budawali jaho užo treci hod. Praŭda, što budaŭničyja lubili zahlanuć u butel-

ku, to i most wychodziu trocha pjanawaty, ale usioż stajaŭ nawiet pry wialikaj wadzie. Na licha sioleta z wosieni paśla wialikaj kryha bierażnica, sarwała adno prasta, dyk ludzi musieli razabrać uwieś i čakać pakul Wialla zamierźnie. U Rymšyniatach budujuč most, a ŭ nas jašče nie, i niawiedama kali buduć budawać. Kažuć, što tam doroha „państwowa“, a ŭ nas „wojewudzka“, dyk zatym tam skarej. A ty dziedka čakaj letka — žodzišny čaławieča, pakul tabie dabradziei most zbudujuć. Nie, musić z našaha čakańnia ničoha nia wyjdzieć i na wiasnu iznoŭ treba budzie samym most budawać. Ciapier užo spadziajomsia, što most nia budzie taki pjany, bo wodka straśna darahaja i ludzi trocha parazumnieli.

Taksama Žodzišny.

Z Uschodniaj Biełarusi.

Raskopki ŭ Barysaŭskim pawiecie. 16 studzienia 1924 hodu adbyŭsia schod Instytutu Biełaruskaje Kultury. Razhladali sprawazdačy archeoloha Laŭdanskaha ab зробlenych im ŭ žniŭni — wieraśni 1923 hodu archeolohičnych raskopkach u Barysaŭskim pawiecie.

Hr. Laŭlanski na praciahu 2-ch tydniaŭ raskapaŭ da 6 kurhanaŭ, zrabiŭ dośledy adnaho zamčyšča i adkryŭ adno haradzišča.

„Rodnaje Slowa“. Pad takim zahałoŭkam nia-daŭna nadrukawana pieršaia knižka paśla lamentara. Knižku ułażyŭ hram. Niekrašewič.

Kursy biełarusaznaŭstwa. Z 2-ha studzienia u Miensku adbylisia karotkateterminowyja kursy dla pracownikaŭ aświety Uschodniaj Biełarusi. Na kursy pryjechała 38 nastawnikaŭ: ad Wiciebsčyny — 20 čał., Homiełščyny — 9 čał., Smaleńščyny — 8 čał. i adzin z Miensku.

Na kursach słuhačy bołš za usio cikaswilisia biełaruskaj literaturaj i mowaj. Usim wielmi žadałasia chutčej nawučycca pišać pa biełarusku.

Nowyja knihi ab Biełarusi praf. A. Sapunowa. Aprača mnohich knih ab Biełarusi, napisanych daŭniej, praf. Sapunoŭ maje ciapier hatowyja da druku takija knihi:

1. „Istoryja Wiciebska“ č. I; (kala 10 12 drukawanych arkušaŭ). Da rukapisi pryłożany plany, widy, patrety i archeohrafičnyja zdymki sa staradaŭnych hramataŭ.

2. „Hiersikie i Kukonos — Połockije udzielnije kniaźstwa na bierehach Zap. Dwiny“, (kala 2 druk. arkušaŭ).

3. „Kratkaja charaktieryscika biełarusa“.

4. „Čto takaje Biełarusija?“

5. „Očerok Wiciebskoj hubiernii w jesciestwiennno-istoričeskom otnošení“.

6. „Piscowyje knihi XVII w., kasajuščejesia raznych miest nyn. Wiciebskoj hub., a imiennie: Wieliža, Niewiela, Siebieža, Uświata i Ozierišča“.

7. „Pamiatniki štariny Wiciebskoj hub.“.

Usie hetyja knihi napisany pa rasiejsku. Biełarusy majuć ich pierakłaćci na mowu biełaruskuju i nadrukawać.

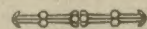
Z Sojmu.

Zakon ab wajskej służbie. U prošłym tydni Sojm pryniaŭ zakon ab wajskej służbie. Pawodle hetaha zakonu wajskej służba budzie trywać 2 hady dla piachoty, 2 hady i 1 miesiac dla kawaleryi i artylerii.

Biełarusy i Ukraincy damahalisia, kab służba trywała tolki 6 miesiacaŭ i kab adbywałaśia u swaim kraju.

Biełaruskaja Wučycielskaja Seminarija. Budżetnaja (što razhladaje prychoď i raschoď hasudarstwa) komisija Sojmu na zasiadańni swaim 28-ha studzienia začwiardziła prapazyciju paśla Taraškiewiča ab zakładzinach Biełaruskaje Wučycielskaje Seminarij.

Ciapier astajecca čakać pastanowy usiaho Sojmu. **U abaronie Litoŭcaŭ.** Pasoł Wendziaholski u Sojmie złażyŭ wniośak prociŭ praśledawańnia Pałakami litoŭskaj školy. Wniośku hetaha nie padtrymali: usie prawyja i centr.

Z žyćcia ukraińskich biežancaŭ u Prazie.

Tydzień ukraińskich wysokich školi skončyŭsia dnia 23 studzienia h. h. uračystym schodam, u jakim uziali učasćie pradstaŭniki českej i ukraińskaj profesury, česka, ukraińska, biełaruskaha i hruzińska stud. nstwa i šyrejšaha hramadźianstwa. Pa ŭstupnym słowie Prof. Dr. Horbačeŭskaha rektara Ukraińska Uniwiersytetu ŭ Prazie, jarka zabrazawaŭ sučasny stan ukraińska wysokaha školnictwa Dr. Bočkowšykyj. Chor pad kiraŭnictwam wiadamaha rehienta Raščahiŭskaha prapijaŭ niekulki pryhožych ščadrowak, dzieci, siroty pa achwiarach wajny, pradklamawali pieknyja ŭryŭki z nowaj ukraińskaj paezii, Muzykalnaje Ukr. T-wa „Trymbita“ wykanała niekulki numaroŭ narodnaj muzyki, a dobryja skakunypakazali swajo ŭmieńnie zapraŭdy mastackim wykanańniem nacyjanalnych ukraińskich skokaŭ jak „Hopak“, „Kaťomyka“. Wielmi cikaswaje było salowaje wykanańnie „Kazaka“ 8-mi hadowym chłapčukom sirotaj, jaki zapraŭdy zachapiŭ dziwam usich prysutnych. Paśla hetaha ŭ tawaryskich hutarkach i hulniach prawiali prysutnyja hety wiečar aź za poŭnač.

K.

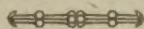
Z ČESKAJ HAZETY.

Achwiary suświetnaj wajny jośc wializarnyja, jak heta dawiedywjemośia z statystyčnych danych. Usiaho wajawała 66 milionaŭ sałdat, z jakich Rasieja mieła 15 mil., Niamieččyna 11 mil., Anhlia kala 10 mil., Francyja 9 mil., Aŭstra Wenhryja 9 mil., Italija 5 milj., inš dziaŭżawy reštu. Najmienš mieła Japonija, 30.000 čaławiek. U pałon dostałasia kala 12 prac. usich, značyć bołš jak koźny 10-ty čaławiek. Najbołš pałonnnych dała Serbija i Černahoryja, hdzie koźny čačwierť sałdat byŭ u pałonie. U Aŭstryi byŭ u pałonie koźny piaty sałdat. Amal zusiom nia mieła pałonnnych Japonija.

Raniennych sałdat było kala 21¹/₂ miljonaū; byū znača ranieny amal kožny treci ūčasnik sušwietnaj wajny. Najbolš raniennych mieła Francyja (50%) i Niemieččyna (41%), Aūsra-Wenhryja mieła 22% raniennych.

Niažywych było kala 11 miljonaū; byū znača zabity amal kožny šosty sałdat. U Serbii i Čarnahoryi kožny druhi sałdat. Aūstryja mieła 16% niažywych. Francyja 21% i Italija 10%. Skolki hora jošć u hetych ličbach!

(„Moravska Domovina“ č. 4. 26 I 24.)

Z žyćcia litoŭskaha.

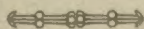
Padatak za ziamlu. Litoŭski sojm pryniaŭ zakon ab žiamielnym padatku. Pawodle hetaha zakonu treba płacić ad 9 litaŭ (1 lit=¹/₁₀ dalara) da 1 lita s pałowaj za adzin hektar ziamli, zaležna ad taho, jakaja ziamla

Nowy plan ab Wilenščynie. A. Herbačeŭski byŭšy prafesar u Krakawie niadaŭna ū Koŭni pračytaŭ lekcyju, u jakoj dakazwaŭ patrebu stwaryć z Wilenščyny asobnuju dziaŭżawu pad dahladam Lihi Narodaŭ. Adnak prociŭ hetaha planu wyskazalisia blizu ūsie litoŭskija partyi, dakazwajučy, što Wilnia pawinna być litoŭskaj.

Anhielskaja pazyka dla Litwy. Anhlija niadaŭna pazyčyła Litwie 5.000.000 dalaraŭ. Hetuju pazyčku Anhlija daje Litwie na pašyreńnie zahrańničnaha handlu.

Štraf za školy. Niadaŭna u Warnianach, Wilenskaj hub. Adbyŭsia sud nad ks. prof. Kraŭčalisam za litoŭskija školy. Ks. Kraŭčalis jošć staršynioj litoŭskaha prašwietnaha t-va ū Wilenščynie „Rytas“. Wot-ža polskaja ūlada padała jaho ū sud za toje, što bytcam mnohija litoŭskija školy istynnjć niasusim zhodna z polskimi zakonami. Ci heta zhoda z zakonami była, ci nie,—to my nia wiedaiem; wiedajem tolki toje, što ks. Kraŭčalisa, nikatorych wučyciałoŭ i naŭbačkoŭ asudzili ū Warnianach na štraf pa 100 miljonaŭ kožnaha.

Stowam, ciažka ū nas pašyrać rodnyju ašwietu!

SA ŚWIETU.

Polšča.

Žjezd asadnikaŭ. Na prošłym tydni ū Waŕšawie adbyŭsia žjezd asadnikaŭ. Na žjeździe razhladalisia sprawy takija: uzmacawańnie prawa ūłasnaści asadnikaŭ na dadzienyja im kolonii i sprawy palityčnyja, ū jakich paŭanoŭlena, što kožny asadnik i kožny asadnicki sajuz moža prytrymliwacca palityki, jakoj sam choča; aprača hetaha na žjeździe pryniaty cely rad pastanoŭ dzieła pašyreńnia polskaj kultury na biełaruskich i ukraińskich ziemiach.

Jak bačym asadniki nia dremiać, a ūsio ūzmacowywajuca na našych ziemiach.

Cikawa na žjeździe asadnikaŭ było i toje, što na im byŭ prysutny pasoł z „Wyzwolenia“ p. Kaściałoŭski, jakoha asadniki wybrali ū rewizyjnuju komisiju. Z hetaha jasna widać, što „Wyzwolenie“ paddzierżywa e ū nas polskaje asadnictwa.

Strymańnie druku marak. Ministar finansu p. Hrabski pastanawiŭ spynić drukawańnie papiarowych hrošy. Spynieńnie heta bylob mahčymym, kab nastupiła pastajannaja wartaść polskaj marki, a takža i cen na tawary. Biaz hetaj stałaści marki i cenaŭ ci nia prydziecca p. Ministru ūžnoŭ prystupić da drukawańnia marak.

Prociŭ ukraincaŭ. Na prošłym tydni Lwoŭskaja palicyja pieratrasła mnohich ukraińskich socyjalistyčnych dziejačaŭ, a mnohich aryštawa a. Try hazety, što wydawali ukraińskija socyjalisty, jak „Wpered“, „Ziemia i Wola“, „Nowa Kultura“ zakryty.

Rasieja.

Spohad s pryčyny śmierci Lenina. S pryčyny śmierci Lenina ūsie dziaŭżawy wyrazili svoj spahad, što takža zrabiŭ i Papiež.

Serca i mazhi Lenina nie pachawany razam z ciełam, a pakinuty i znachodziacca pad adumysłowym klošam u instytucie imieni Lenina.

Leninhrad. Pietrahradzki Sawiet pastanawiŭ Pietrahrad zwać Leninhrad.

Našlednik Lenina. Pasadu staršyni narodnych kamisaraŭ pa śmierci Lenina zaniaŭ Rykaŭ. Hety čaławiek daloka nie daros da Lenina, dyk niawiedama, jak jamu ūdasca sprawicca s Sawieckaj Rasiejaj.

Zwonkija hrošy. Na wiasnu sioletniaha hodu sajuznyja sawieckija dziaŭżawy wypuścić u abieh zwonkija hrošy; siarebranyja: 1 rb., 50 kap., 20 k., 15 k. i 10 k. Pašla buduć wypuščany i załatyja hrošy.

Pryznańnie sawietaŭ. Jak wiedama Europa da apošniaha času dosyć kaprysna adnosiłasia da Sawietaŭ. Ciapier hety nastroj źmianiŭsia na lepšaje. Užo sawieckaja dziaŭżawy pryznała Anhlija i Italija. Zda-jecca, što ū skorym čaśie heta samaje zrobiać i ūsie inšyja dziaŭżawy Eŭropy.

Čechasławakija.

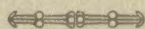
Adstaŭka prezidenta senatu. Prezydent senatu senatar Karol Prašek padaŭsia ū adstaŭku. Jak nastupnika na heta wysokaje miejsca hazety nazywajuć senatara Donat'a. Abodwa senatary naležać da čechasławackaj ziemiarnobnaj partyi.

Juhosławija.

Ahulny Sabor Prawasłaŭnaj Cerkwy. Hazety pišuć, što prawadyry Serbskaj Prawasłaŭnaj Cerkwy pastanawili sklikać sioleta da miesta Niša Sabor Prawasłaŭnaj Cerkwy. Na Sabory majuć być pradstaŭniki ad Prawasłaŭnaj Cerkwy z usich staron.

Ameryka.

Śmierć Wilsona. U pačatku lutaha siol. h. pamiar Wilson Wilson byŭ prezidentam Zlučanych Stanaŭ Ameryki padčas sušwietnaj wajny Słaŭny jon z toho, što zaŭsiody stajaŭ za pakryŭdžanyja narody. Niabošcyk byŭ duža wučony i pakuŭ pa sabie mnoha rozumnych kniżak. Śmierć hetaha wialikaha čalawieka hłyboka adčuła nia tolki Ameryka, ale i ŭwieś świet.

Z WILNI.

— **Hazeta „Zmahaŭnie“ začyniena.** Akružny sud 29 studzienia siol. h. zatwirdziŭ kanfiskatu Nr 1 „Zmahaŭnia“ i začyniŭ hazetu da času sudowaha pryhaworu.

— **Pasoł Jakawiuk u Koŭnie.** Hazety pawiedamlajuć, što biełaruski pasoł Jakawiuk, sudžany polskim sudom na 4 hady, ciapier znachodzić u Koŭni.

— **Amerykanskija biełarusy ab nas nie zabuwajucca.** Biełarusy z Ameryki ŭšciaż pomniać ab ciażkim našym tut pałažeŭni i jak mohuć, — pasablajuć. Da hetaha času pamahali biełaruskamu prytułku ŭ Wilni i biełaruskim szkołam. Apošnim časam pawiedamlajuć, što chutka pryšluć zapamohu adumysła wa na biełaruskija hazety.

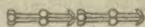
— **Pryznajucca sami.** „Dziennik Wil.“ piša, što Wialejski pawietawy sta asta nia moža sprawicca sa swaim pawietam, jaki niazwyčajna razahitawany biełarusami, bałšawikami i wyzwalencami.

— **Polskija hości ŭ Biełaruskaj himnazii.** 4-ha lutaha siol. h. adwiedali Biełaruskaju himnaziju: senatar Kryžaŭski, pasły Wendziŭolski i Płaŭski, mecenas W. Abramowič i redaktar Świechoŭski. Hości drabiazowa znajomilisia z himnazijaj i byli na lekcyjach; dobraje wykłaŭannie i paradak u himnazii zrabili na haścier duža dobre ŭražaŭnie.

— **„Biełaruski student“** — miesiačnik za listapad i śniežaŭ 1923 h. wyjšaŭ z duku u Prazie.

Z chroniki dawiedywajemoŭsia, što 1) ŭ Prazie pry sajuzie českaŭa ziemlarobnaŭa studenstwa utwaryŭsia kamitet dzieła arhanizawaŭnia Usiesławianskaŭa Sajuzu Ziemlarobnaŭa Studenstwa. Ad studenskaje arhanizacyi Biełaruskaha Sialanskaha Sajuzu pasłany ŭ Arhanizacyjny Kamitet pradžaŭnikami siabry J. Jermačenka i P. Astapkiewič. J. Jermačenka na zborcy plenuma Kamitetu wybrany ŭ prezidyum za pisara.

2) Starod biełaruskaha i ukraiŭnskaha studenstwa jość dumka, kab sioleta arhanizawać supolny žezd studenstwa biełaruskaha, litoŭskaha, łatyškaha, ukraiŭnskaha, estonskaha i finskaha. Treba spadzieicca, što dumka heta budzie ażyćcioŭlena, bo čujecca patreba bliżejsha parazumleŭnia studenstwa het ch zacikaŭlenych u ŭzajemnym supracuŭnictwie narodaŭ.

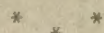

Usiačyna.

Zbytak. Amerykanki za hod na pudru, krem i na roznyja šmarawidły dziela „charastwa“ swajej twary wydajuć 750 milionaŭ dalaraŭ. Kali hetu sumu padzielić na ŭsiech kabiet Zlučanych Stanaŭ Ameryki, dyk wypadzie na kożnuju 15 dalaraŭ u hod.

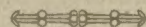
Nowaja wializarnaja harmata. Amerykanskija hazety pišuć, što amerykanskija wajskowyja wučonyja zbudawali nowuju wializarnuju harmatu, jakaja moža wykidać naboju wahi 750 kilohramaŭ, a moža nieści na 350 kilometraŭ.

Skolki żydoŭ na świecie? Na świecie ŭsiech żydoŭ da 16 milionaŭ. U Eŭropie żywie ich 11 1/2 milionaŭ, u Amerycy 3 1/2, u Afrycy 4,3 tysiačy, u Azii 330 tysiač i ŭ Aŭstralii 13 tysiač. U Polšcy żywie żydoŭ najbołš, bo aŭ 5.100.000.

Nowy sposab proc ŭ bolu. U Anhlui wučonyja lekary wykryli nowaje lekarstwa protiŭ bolu padčas aperacyjaŭ. Kali chwoy primie hetaha lekarstwa, dyk padčas aperacyi nia čuje nijakoha bolu i moža kuryć papiarosy i čytać hazety.

Naša pošta.

Ant. D u Šuryčach: Pryslanyja nam 750.000 m. my atrymali Dziakujem.

Klučanowiču ŭ Pinsku: 1.000.000 m. i wierš atrymali. Dziakujem. Wierš paprawiŭszy niekali źmieścim. Duža pazadana, kab wy pisali ŭ „Krynicy“ ab żyćci swajej staronki.

Wincentu Dubickamu: 300.000 m. atrymali.

Kaz. Hryniewiču ŭ Nowym Dwary: Wašu karespandencyju źmieścim u čarodnym numary. Pišycie, što ŭ was dziejecca.

St. Hrybu ŭ Syčaniatach: 1.500.000 m. atrymali. Dziakujem.

H. Kłakoŭskamu ŭ N. Pahoście: „Krynicy“ wam pasyłaŭ. Pašyrajcie.

Pani Śantyr: 4.000.000 m. na „Krynicy“ atrymali. Duža wam dziakujem. Adres źmianili i zamiast u Nowy Dwor pasyłaŭ na was adres wilenski.

Taksama Żodzišnamu: Pryslanaŭ drukujem. Prosim bołš.

Staramu Dziedu: Wašu pisulku z Dubatoŭki nadrukujem u čarodnym numary.